

Vår saksbehandler
Frøydis Lindstrøm

Referanse
FRLI/2022/694-4/410

Behandles av	Utvalgssaksnr	Møtedato
Kommunestyret		

Tiltak for rekruttering av fastlege gjennom ALIS-tilskudd

Andre saksdokumenter (ikke vedlagt)

Saksopplysninger

Oppdal kommune har i dag 8 fastlegehjemler. En av våre fastleger har sagt opp sin hjemmel da hun skal over i annen jobb. Det har vist seg vanskelig å rekruttere søkere gjennom utlysning og kontakt med vikarbyråer, noe som ikke er unikt for Oppdal kommune. Flere kommuner rundt oss står uten fastleger og sliter med å rekruttere. Kommunedirektøren vurderer det som nødvendig å iverksette tiltak for å øke interessen for søkere av hjemmelen.

ALIS-avtaler i Oppdal kommune

ALIS er en forkortelse av begrepet «allmennleger i spesialisering» — en fellesbetegnelse på alle allmennleger som ikke ennå har oppnådd spesialistgodkjenning. Unntaket fra å være ALIS er allmennleger som før 2017 var etablert i en stilling eller hjemmel, og som har valgt bort å bli spesialist.

Den 1. mars 2017 trådte forskrift om kompetansekrav for leger i den kommunale helse- og omsorgstjenesten i kraft. I henhold til forskriften skal kommunen sikre at en lege som tiltrer en fastlegehjemmel, stilling ved kommunal legevakt eller annen stilling med oppgave om å yte helsehjelp i medhold av helse- og omsorgstjenesteloven er eller blir spesialist i allmennmedisin. Kommunens plikter utdypes i forskrift om spesialistutdanning og spesialistgodkjenning for leger og tannleger med ikrafttredelse 1. mars 2019. Forskriften spesifiserer kommunen ansvar for å legge til rette for utdanningen av spesialister i allmennmedisin, og kommunen som utdanningsvirksomhet har en del plikter overfor den enkelte lege. Blant annet skal kommunen i samråd med legen sørge for at det utarbeides en individuell utdanningsplan, legge til rette for at utdanningen kan skje i henhold til planen og legge til rette for nødvendig veiledning og supervisjon.

Individuell veiledning er forskriftsfestet til et omfang på minimum 3 timer per måned i minst 10,5 av årets måneder. Veiledning innebærer reflekterende møter hvor man drøfter både konkrete medisinskfaglige og mer universelle profesjonsetiske forhold ved legeyrket. Veiledning innebærer ikke direkte pasientrettet arbeid, og må ofte gjennomføres utenfor legekontorets åpningstid hvis man skal unngå redusert tilgjengelighet hos legen.

Supervisjon er begrepet som brukes om mester-svennlæringen som foregår både planlagt og uplanlagt i den ordinære arbeidshverdagen. Det innebærer ferdighetstrening og opplæring i

praktiske prosedyrer, og det er ofte de øvrige kolleger i en gruppepraksis som fungerer som supervisorer for en ALIS.

I modellen for spesialistutdanning som eksisterte frem til 1. mars 2019 var supervisjon en uformell ordning med svært få formaliserte krav. Ny spesialistforskrift beskriver ikke et konkret omfang av supervisjon, men utdanningsmodellen med en rekke læringsmål, læringsaktiviteter og ferdigheter som skal attestere tilsier en betydelig økning i både ansvar og administrasjon knyttet til supervisjon av ALIS, noe som allerede har blitt synliggjort i utdanningen av LIS-1 i allmennmedisin (tidligere turnusleger), hvor modellen ble iverksatt i kommunene fra mars 2018.

ALIS-tilskudd gir leger i spesialisering et økonomisk handlingsrom under spesialisering. Det kan utvilsomt bidra til stabilisering av en fastlegetjeneste under press.

Helsedirektoratet kan basert på søknader gi ALIS-tilskudd. Det forutsettes at kommunen bidrar med 20 % finansiering per år ved inngåelse av ALIS-avtaler. Over denne tilskuddsordningen kan det gis inntil 240 000 kroner i tilskudd per år per ALIS-avtale. Dette eksemplet innebærer at kommunen bidrar med 60 000 og staten 240 000, til sammen 300 000 kroner per ALIS-avtale.

Med forbehold om Stortingets årlige budsjettvedtak, kan tilskudd til ALIS-avtale følge den enkelte lege i spesialisering i inntil fire år.

Oppdal kommune har frem til i dag ikke hatt leger under nevnt spesialisering, og vi har derfor ikke inngått ALIS-avtaler eller gitt ALIS-tilskudd. Det er ikke satt av midler til ALIS-avtaler i budsjett eller handlingsplanen. Det er i dag en lege ved Oppdal legesenter som vil starte spesialisering i løpet av et par år.

Folkehelsevurdering

Ordningen med ALIS anses å være et tilbud for å styrke rekrutteringen til fastlegehjemmelen i kommunen.

En styrket fastlegeordning med tilstrekkelig antall fastleger er viktig for at Oppdal kommune skal kunne tilby gode legetjenester til sine innbyggere.

Vurdering

Kommunedirektøren opplever det utfordrende å rekruttere og stabilisere fastlegetjenesten i kommunen. Det må sees på ulike tiltak som kan iverksettes på kort og lang sikt. Det må påregnes å bruke økonomiske virkemidler utover dagens budsjetttrammer for å sikre rekruttering, stabilisering og nødvendig spesialisering av fastlegene i kommunen.

Kommunene har fått en utvidet plikt fra 1. mars 2019 å tilrettelegge for spesialisering av alle leger i kommunehelsetjenesten. For å rekruttere leger til kommunen som næringsdrivende vil det kunne være hensiktsmessig å tilby en ALIS-avtale som regulerer arbeidsmessige og økonomiske forhold omkring spesialistutdanningen for en næringsdrivende lege.

Virkemiddel:

Helsedirektoratet anslår kostnaden til slike avtaler til 300.000 kr per stilling. I tillegg kommer veiledning og supervisjon. Her kan det være mulighet å søke tilskudd til ALIS-avtaler.

Oppdal kommune har ønske om å søke om tilskudd til ALIS – avtale for den ledige hjemmelen ved Oppdal legesenter med 240 000 dersom en søker til hjemmelen ikke har spesialisering. Kommunen må dekke 60 000 kr. av disse tilskuddsmidlene.

Vi ønsker å kunne tilby tilsvarende ALIS-tilskudd også til fremtidige fastleger som ikke har spesialisering.

Kommunalt etableringstilskudd

Den økonomiske investeringen i en næringsdrivende praksis oppleves som en høy terskel for å velge å overta en fastlegehjemmel. Virkemidler konkret rettet mot å redusere denne risiko for leger som kjøper en praksis anses som et virksomt rekrutteringsvirkemiddel for leger som har interesse for næringsdrift.

Vi har sett videre på alternative måter å redusere «terskelen» for oppstart som fastlege. Et slikt alternativ er et kommunalt etableringstilskudd. Dette er et tiltak som er innført i bl.a. g Molde kommune som inneværende år vedtok å innføre etableringstilskudd. Et kommunalt etableringstilskudd i Oppdal kommune vil være aktuelt å tilby leger som ønsker å kjøpe seg inn i en legepraksis ved ledighet. Det foreslås at etableringstilskuddet legges på samme nivå som i Molde kommune, dvs. 300 000 kr. Etableringstilskuddet tildeles etter nærmere fastsatte kriterier basert på søknad. Disse kriteriene må utarbeides i samarbeid med legene.

Det legges opp til en treårig bindingstid med årlig nedtrapping. Det vil si at dersom legen slutter før treårsperioden må deler av tilskuddet betales tilbake. Dette kan tas inn som en del av kriteriene ved tildeling.

Økonomiske konsekvenser

ALIS-tilskudd vil innebære en utgift på 60 000 kroner per lege per år i spesialisering. Per i dag er det ingen fastleger i Oppdal som ikke har spesialistutdanning i allmenntidmedisin. Følgelig en årlig utgift på 60 000 kroner dersom søker av ledig fastlegehjemmel er under spesialisering, eller ønsker å gå i gang med denne.

Vi har sett på alternative måter å redusere «terskelen» for oppstart som fastlege. Et slikt alternativ er et kommunalt etableringstilskudd. Dette er et tiltak som er innført i bl.a. Molde kommune. Et kommunalt etableringstilskudd i Oppdal kommune vil være aktuelt å tilby leger som ønsker å kjøpe seg inn i en legepraksis ved ledighet. Det foreslås at etableringstilskuddet legges på samme nivå som i Molde kommune, dvs. 300 000 kr. Etableringstilskuddet tildeles etter nærmere fastsatte kriterier basert på søknad. Disse kriteriene må utarbeides i samarbeid med legene.

Det er pr i dag usikkert om det påløper utgifter til ALIS- og etableringstilskudd i 2022 men vil komme tilbake med budsjettkorrigering i forbindelse med 2. tertialrapport 2022.

Tiltaket vurderes innarbeidet i budsjett når det blir aktuelt, tidligst 2023.

Kommunedirektørens tilråding

Oppdal kommunestyre vedtar å innføre ALIS-tilskudd til fastleger som ikke har spesialisering, Samlet økonomisk ramme for ordningen blir kommunens egenandel som per tiden er på kr. 60 000 pr ALIS-avtale.

Etableringstilskudd

Oppdal kommunestyre vedtar å innføre et etableringstilskudd til nåværende utlyste fastlegehjemmel på kr. 300 000.